

Vergaderjaar 2024–2025

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

Nr. 562

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 april 2025

Op 14 februari 2025 heb ik uw Kamer geïnformeerd over het positieve besluit om het energiefonds in 2025 op te gaan starten.¹ In deze brief licht ik, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Minister van Klimaat en Groene Groei, een aantal belangrijke zaken over dit fonds toe, zoals de openingsdatum, voorwaarden en toegankelijkheid.

Energiefonds 2025

In 2023 en in 2024 heeft de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) ruim 160.000 huishoudens met een laag (midden)inkomen en een hoge energierekening geholpen bij de energierekening. Daardoor zijn veel geldzorgen, problematische schulden en afsluitingen voorkomen. Er zijn op dit moment nog steeds veel huishoudens die moeite hebben met het betalen van de energierekening. Het kabinet heeft daarom voor 2025 € 60 miljoen gereserveerd om energiearme huishoudens te helpen bij de energierekening.

Het kabinet heeft op 14 februari 2025 besloten om de publiek-private samenwerking met een aantal energieleveranciers, de netbeheerders en de diverse betrokken maatschappelijke partijen nog één jaar in te richten, zodat er ook in 2025 een energiefonds beschikbaar is. In de aanloop naar dit besluit is de nauwe betrokkenheid van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ook essentieel geweest.

Net als in de voorgaande jaren is het randvoorwaardelijk dat derde partijen ook meer dan één derde van de totale som financieel bijdragen

¹ Kamerbrief «Positief besluit Tijdelijk Noodfonds Energie» 14 februari 2025, Kamerstuk 29023–533

om bestuurlijke risico's te voorkomen. Ik ben de energieleveranciers² en netbeheerders³ erg dankbaar voor hun bijdragen aan de uitvoeringskosten van het fonds. Dankzij hun bijdrage is het mogelijk om ook dit jaar dit fonds weer te openen en huishoudens te ondersteunen. Het energiefonds wordt ook dit jaar weer uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van TNE.

Toelichting fonds 2025

Openingsdatum

TNE heeft de afgelopen periode hard gewerkt om het loket zo snel mogelijk te openen, zodat energiearme huishoudens steun op de energierekening kunnen aanvragen. Het loket opent naar verwachting in de week van 21 april voor aanvragen. De exacte datum wordt uiterlijk een week voor opening gepubliceerd. Een aanvraag indienen kan via de website (noodfondsenergie.nl) en de app van het Noodfonds Energie. Naar verwachting kan het energiefonds op basis van de huidige energieprijzen circa 100.000 huishoudens helpen. De subsidie die het Rijk verstrekt aan TNE is € 56,3 miljoen.

Om binnen de hierboven genoemde verhouding te blijven, is dit het maximale bedrag wat het Rijk kan verstrekken. Van de resterende middelen wordt maximaal € 1 miljoen ter beschikking gesteld voor Caribisch Nederland ten behoeve van de betaalbaarheid van de energierekening. Daarnaast wordt een subsidie verstrekt aan de Nederlandse Schuldhulproute (NSR). Meer informatie over het doel van deze subsidie wordt later in deze brief toegelicht.

De duidelijkheid die deze brief over het energiefonds biedt, is essentieel voor huishoudens. Zij hebben lang moeten wachten op deze duidelijkheid. Tegelijkertijd hebben energieleveranciers in de regel een vast termijnbedrag afgesproken met huishoudens, waardoor de hoogte van de energierekening niet fluctueert tussen zomer en winter.

Doelgroep

Net als bij het Noodfonds 2024 kunnen huishoudens met een bruto inkomen tot 130% van het sociaal minimum met een energiequote van minimaal 8% en huishoudens met bruto inkomen van 130% tot 200% van het sociaal minimum met een energiequote van minimaal 10%, een aanvraag indienen voor steun van het energiefonds 2025. Met de keuze voor 200% van het sociaal minimum is deze regeling ook bedoeld voor werkenden met een (laag)middeninkomen. De verwachte gemiddelde steun is € 90 per huishouden per maand voor maximaal 6 maanden.

Huishoudens met een blokaansluiting

Dit jaar kunnen huishoudens met blokaansluiting ook een aanvraag voor het energiefonds indienen, mits zij voldoen aan dezelfde criteria voor wat betreft hun inkomen en de verhouding tot de hoogte van de energierekening. Dit is nieuw ten opzichte van de voorgaande jaren. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging om de Kamer te informeren of huishoudens met blokaansluitingen ook aanspraak kunnen maken op het energiefonds⁴ en de motie van de leden Kops en Vermeer⁵ om bij de

² Vattenfall, Essent, Eneco, Greenchoice, Budgetenergie, Engie, Innova Energie, Clean Energy en Pure Energie. Daarnaast investeren zij samen met een aantal banken in verduurzaming ten behoeve van energiearme huishoudens. In totaal komt dit neer op € 22,8 miljoen.

³ TenneT, Gasunie, Stedin, Alliander en Enexis. In totaal komt dit neer op € 5,35 miljoen.

⁴ Toezegging bij het Commissiedebat Gasmarkt en leveringszekerheid van 12 maart 2025, TZ202503-071.

uitwerking van het energiefonds ervoor te zorgen dat ook huishoudens met blokaansluiting in aanmerking kunnen komen voor energiecompensatiemaatregelen.

TNE heeft huishoudens met blokaansluitingen zo veel als mogelijk actief betrokken bij de vormgeving van het aanvraagproces voor deze huishoudens. TNE heeft ingezet op een zo snel mogelijke opening van het loket en een zo eenvoudig mogelijk aanvraagproces voor huishoudens. Dit betekent ook dat TNE tijdens de looptijd van het loket nog uitvoeringsvraagstukken kan tegenkomen.

Niet uit te sluiten valt dat er situaties ontstaan waarbij bijvoorbeeld een huishouden aanvullende vragen krijgt, waarbij een huishouden meer informatie moet aanleveren, er vertraging is bij het verwerken van de aanvraag, er vertraging is bij de uitbetaling, er sprake kan zijn van misbruik en/of oneigenlijk gebruik, er een keer een fout in een berekening wordt gemaakt of er een fout in een overboeking wordt gemaakt. TNE en SZW hebben gezamenlijk duidelijke afspraken gemaakt bij welke vraagstukken het Rijk zal meedenken bij het vinden van oplossingen. Ik vraag uw Kamer begrip hiervoor. TNE maakt het mogelijk dat huishoudens met een blokaansluiting direct, zonder tussenkomst van een verhuurder, worden bereikt en dat staat centraal.

Aanvraagproces voor huishoudens

Net als in voorgaande jaren geldt dat, wanneer een huishouden in aanmerking komt voor steun vanuit het energiefonds, de bijdrage in de meeste gevallen wordt betaald aan de energieleverancier van het betreffende huishouden. De energieleverancier verrekent vervolgens deze bijdrage met de energierekening. Wanneer er sprake is van een openstaande schuld van het huishouden bij de energieleverancier, wordt de bijdrage hiermee verrekend.

Als deze openstaande schuld lager is dan de toegekende bijdrage, of het huishouden geen openstaande schuld heeft, wordt de steun doorgaans over de eerstvolgende zes maanden verrekend met de energierekening. Mocht het verrekenen over zes maanden niet mogelijk zijn, bijvoorbeeld omdat het huishouden een overstap maakt naar een andere energieleverancier, dan verrekent de energieleverancier de resterende steun met de eindafrekening of keert dit direct uit op het rekeningnummer waarmee de energierekening werd betaald.

Voor huishoudens met een blokaansluiting geldt dat zij net als huishoudens met een eigen energiecontract, via de website en de Noodfonds app een aanvraag indienen. Het huishouden levert vervolgens een bewijsstuk aan waaruit af te lezen is hoeveel het huishouden per maand voor energie betaalt. Echter, aangezien er geen sprake is van een betaalrelatie met een energieleverancier, vindt er geen verrekening plaats maar zal het bedrag rechtstreeks worden gestort op de rekening van het huishouden. Nadere informatie volgt zo snel mogelijk op de website van TNE.

Betrokkenheid maatschappelijke organisaties

De steun uit het energiefonds is zeer gericht voor huishoudens in een financieel kwetsbare positie en daarom is er veel aandacht besteed aan het aanvraagproces en aanvullende ondersteuning. TNE zorgt, net als voorgaande jaren, dat voor de opening van het fonds dat maatschappelijke organisaties goed zijn voorbereid en werkt actief aan goede informatievoorziening voor alle betrokken partijen.

⁵ Kamerstuk 36 600-XXIII-60

TNE organiseert, naast het verstrekken van schriftelijke informatie, bijvoorbeeld vragenuren en webinars voor organisaties binnen het sociaal domein waaronder hulpverleners. Ook worden diverse organisaties zoals de ANBO, de Oogvereniging, IederIn en Stichting Appt hiervoor uitgenodigd. BlindMobility en OnderAnderen zijn ook betrokken bij het ervaringsdeskundigenonderzoek en de toegankelijkheid van het aanvraagproces.

TNE spant zich in om via de opgebouwde netwerken zoveel mogelijk huishoudens tijdig te wijzen op de mogelijkheid van steun. Zoals eerder in deze brief al aangegeven heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid daarnaast een subsidie verstrekt aan de NSR.

De NSR heeft een landelijk dekkende sociale kaart die in samenwerking met Landelijk Steunpunt Thuisadministratie (LSTA) wordt ingezet voor het inrichten van een doorverwijsroute naar lokale hulp voor huishoudens die niet zelfstandig een aanvraag kunnen indienen. Naast een doorverwijzing vindt er, in samenwerking met TNE, monitoring plaats of de hulp goed tot stand komt.

De met vrijwilligers opgezette inlooppunten en keukentafelgesprekken worden benut om mensen die moeite hebben met het aanvraagproces hulp aan te bieden. Huishoudens die moeite hebben met het digitaal aanvragen van steun kunnen indien gewenst doorverwezen worden naar lokale hulpverleners in de buurt voor hulp op maat. Dit kan op een locatie, maar eventueel ook thuis.

Zij helpen vervolgens met het indienen van de aanvraag. Deze ondersteuning is van groot belang, omdat er geen papieren aanvraagmogelijkheid beschikbaar is. Huishoudens die minder digitaal vaardig zijn worden zodoende ondersteund in het doen van een aanvraag.

Klachtenregeling

Net als vorig jaar heeft het TNE een klachtenregeling ingericht die erin voorziet dat klachten snel worden opgepakt en er de ruimte is om maatwerk te leveren als de situatie van het huishouden daarom vraagt. De klachtenregeling heeft vorig jaar goed gewerkt en is, net als dit jaar, afgestemd met onder andere de Nationale ombudsman en het Ministerie van SZW. Onderdeel van de afspraken is dat alle signalen en klachten – ongeacht bij wie ze als eerste binnenkomen – snel terecht komen bij TNE zodat er snel en gericht actie kan worden ondernomen om de huishoudens te helpen.

Warme doorverwijzing naar hulp bij verduurzaming

Energiebesparing en verduurzaming van woningen blijft een belangrijke route om bij te dragen aan een betaalbare energierekening. Er is al een breed aanbod aan hulp bij verduurzaming, maar deze bereikt nog niet altijd de doelgroep die het het hardste nodig heeft. Dit betreft (onder meer) de doelgroep van het energiefonds, dus ik zet mij in om hier dit jaar een stap in te zetten. Juist het bereik en het vertrouwen dat het energiefonds en TNE hebben, kan erg bijdragen om ook de hulp voor verduurzaming op de juiste plek aan te kunnen bieden. Samenwerking met Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), gemeenten en partijen die al actief zijn in het aanbieden van lokale hulp is daarbij essentieel. Op dit moment wordt met verschillende partijen uitgewerkt hoe de doorverwijzing eruit kan komen zien. Bijvoorbeeld door bij het doen van een aanvraag een huishouden digitaal of persoonlijk te informeren over de lokale hulp in de eigen gemeente of het Warmtefonds op het moment dat een aanvrager in een koophuis woont. Direct na het meireces wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken

van het energiefonds en wordt nader toegelicht hoe de warme doorverwijzing is ingericht.

Sluitingsdatum

De sluitingsdatum hangt af van het verloop van het aantal aanvragen en de hoogte van de compensatie per huishouden. Op het moment dat een marge tot aan de grens van de € 56,3 miljoen wordt bereikt, zal TNE overgaan tot besluitvorming wanneer het loket gaat sluiten. Er zijn immers zowel vanuit het Rijk als van derde partijen geen extra middelen beschikbaar. Uiteraard is er met alle betrokken organisaties nauw contact met TNE over het verloop van het beschikbare budget.

Voorafgaand aan de sluiting wordt dit tijdig gemeld op de website van het TNE en het Rijk, zodat huishoudens weten tot wanneer zij een aanvraag kunnen indienen. Het is goed als uw Kamer zich realiseert dat met de beschikbare middelen mogelijk niet alle aanvragen kunnen worden gehonoreerd.

Lange termijn

Zoals in het Regeerprogramma (bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 96) beschreven, zet het kabinet in op een rechtvaardige en betaalbare energietransitie, ook voor huishoudens met een kleine portemonnee en middeninkomens. Daarom is er, naast steun bij het betalen van de energierekening, ook aandacht voor het belang dat huishoudens structureel worden geholpen met de energierekening door middel van verduurzaming.

Voor de lange termijn hebben het Ministerie van SZW en het Ministerie van VRO gezamenlijk een voorstel uitgewerkt voor het Social Climate Fund, waarbij ingezet wordt op maatregelen die bijdragen aan verduurzaming en energiezuiniger maken van woningen in combinatie met directe tijdelijke steun op de energierekening voor huishoudens in een financieel kwetsbare positie. Zo worden huishoudens structureel geholpen bij het opvangen van de effecten van het emissiehandelsstelsel voor CO₂-emissies van de gebouwde omgeving en transport (ETS2). Het kabinet zal medio april een besluit nemen welk voorstel zal worden ingediend bij de Europese Commissie. Deze inzet zal worden opgenomen in het Sociaal Klimaatplan dat uiterlijk op 30 juni 2025 moet worden ingediend bij de Europese Commissie. Uw Kamer wordt tijdig meegenomen in het definitieve plan voordat deze wordt ingediend.

Tot slot

Ik wil alle betrokken partijen, waaronder het bestuur van TNE, de energieleveranciers⁶, netbeheerders⁷, banken, de VNG, een aantal betrokken gemeenten en diverse maatschappelijke organisaties en vrijwilligers bedanken voor hun inspanningen om het energiefonds 2025 mogelijk te maken. Dankzij de inzet van deze organisaties in deze unieke privaat-publieke samenwerking kunnen ook in 2025 huishoudens geholpen worden bij het betalen van hun energierekening.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.N.J. Nobel

⁶ Vattenfall, Essent, Eneco, Greenchoice, Budgetenergie, Engie, Innova Energie, Clean Energy en Pure Energie

⁷ TenneT, Gasunie, Stedin, Alliander en Enexis